

Sosiaalihuolto huomenna!-seminaari

Kommenttipuheenvuoro 29.2.2024

Riitta Särkelä,

YTT, pääsihteeri

Ensi- ja turvakotien liitto ry

Yleisiä kommentteja selvityshenkilöraportista

- Selvityshenkilöraportti erittäin tärkeä analyysi nykytilanteesta ja askelmerkeistä tulevaan – sosiaalihuollon porrasteisuutta tarvitaan
- Erityinen kiitos sen dialogisesta valmistelutavasta, selvitys ollut jo interventio kenttään
- Sosiaalihuollon erityisosaamista ja erityispalveluja sekä niiden turvaamista on selvitelty 2000-luvun taitteesta lähtien
- Lasten ja perheiden palvelujen osaamis- ja tukikeskusten, OT-keskusten aikaansaamiseksi vaativimman osaamisen varmistamiseksi tehty työtä 2017-menen työryhmän voimin, viimeksi piloteissa ja valtakunnallisessa OT-keskuskoordinaatioryhmässä – mitä jää jäljelle?
- SHL 33 a§ ei ole tullut todeksi missään vaiheessa
- olen ollut mukana kaikissa keskeisissä vaiheissa, mutta edelleen tilanne on auki –löytyisikö lopultakin tahtoa ja riittävän vahvaa ohjausta asiassa?

Selvityksen peruslähtökohdat tärkeitä

- Osaamisen eri vaativuustasot vastaten asiakkaan tarpeisiin
- Sosiaalihuollossa suhdeperusteisuus ja elämäntilannelähtöisyys oleellista
- Vaativissa/erityispalveluissa osaaminen ja palvelu voi toteutua asiakkaan arkiympäristössä → tarvitaan osaamisen tukirakenteita
- Vastuu asiakkaasta säilyy aina perustason työntekijällä
- HVA:lla iso riski, että aletaan murentaa vastuutyöntekijämallia korvaamalla sitä erilaisilla hierarkkisilla päätös- ja arviointirakenteilla
- sosiaalihuollon porrasteisuus ei voi rakentua terveydenhuollon logiikalla ja alisteiseksi terveydenhuollolle
- Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio ei riitä

Vaativassa erityisosaamisessa järjestöt jatkokossakin resurssiksi

5.3.2024

Järjestöjen erityisosaamista tunnistettu OT-keskusprosessissa

- Kidutettujen kuntoutus
- Perhesurmat ja niihin liittyvä osaaminen
- Lapsikaappaukset
- Vakava synnytysmasennus
- Viittomakielisten asumispalvelut ja kuntoutus
- Vakavat perheväkivaltatilanteet ja vaino
- Päihdeongelmaisten odottavien ja vauvaperheiden ympärivuorokautinen kuntoutus
- Vaativat, konfliktoituneet erotilanteet
- Vaikeavammaisten lasten kuntoutus
- Vaativahoitoiset sijoitetut lapset
- FASD-verkosto
- Päihteillä vaikeasti oireilevien nuorten hoito ja kuntoutus

Ensi- ja turvakotien liiton tuen, palveluiden ja osaamisen porrasteisuus

Ensi- ja turvakotien liitolla ja sen jäsenyhdistyksillä on erityisosaamista raskausajan ja vauvaperheiden tukemisessa, perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyössä sekä eroauttamisessa. Palveluja ja tukea kehitetään ja toteutetaan sote-alan ammattilaisten, vapaaehtoisten sekä kokemustoimijoiden kanssa yhdessä.

Näin yhdistetään ammatillinen osaaminen sekä vertaisten tarjoama tuki.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Ohjaus ja neuvonta
 - Vauvaperhe.fi
- Kohtaamispaikat vauva- ja lapsiperheille
- Etsivä ja jalkautuva työ
- Ryhmätoimintoja vanhemmuuden tukemiseen
 - Nettiturvakoti.fi
- Jalkautuva väkivaltatyö
- Yhteisöpohjainen ennaltaehkäisy
 - Apuaeroon.fi
- Jalkautuva erotyö
- Avoin toiminta lapsille
- Mieskaveritoiminta
- Vertaistoiminta perheille ja aikuisille
- Somelähettiläät
- Jäsenlehdet
- Kokemustoimijat

Matalan kynnyksen tuki ja avopalvelut

- Vauvaperhe-, Vauvaperhe ja päihteet-chat
- Baby blues -työ ja uniohjaus
- Vauvaperheiden päiväryhmät, Pidä kiinni@ matalan kynnyksen tapaamiset, ryhmätoiminta ja avopalvelut,
- Päihteitä käyttävien pienten lasten äitien nettiryhmä
 - Apua väkivaltaan- ja Lasten ja nuorten-chatit sekä puhelintuki
- Vertaisryhmät
- Lasten ja nuorten yksilötapaamiset
- Aikuisten ja ikäihmisten yksilö-, pari- ja perhetapaamiset
- Apua eroon- ja Lasten ja nuorten-chat
- Lasten ja nuorten yksilötapaamiset ja vertaisryhmät
- Aikuisten yksilö-, pari- ja perhetapaamiset ja vertaistuki
- Vanhemmuuden tuki erossa
 - Tukihenkilötoiminta
 - Kokemustoimijat
 - Kehittäjäasiakkaat

Erityinen tuki ja erityispalvelut

- Ensikodit
- Tehostettu perhetyö
- Ammatillisesti tuettu kotiin vietävä perhekuntoutus
 - Turvakodit
- Turvallisille raiteille - lähisuhdeväkivallan katkaisuojelma (TR)
- Lapsen kaltoinkohtelun katkaisuojelma (LKK)
- Aggredi
- Tuettu asuminen
- Pitkäkestoinen väkivaltatyö
- Tuetut ja valvotut tapaamiset sekä valvotut vaihdot
- Kokemustoimijat

Vaativat sosiaalipalvelut

- Päihdeongelmaisten odottavien ja vauvaperheiden ympärivuorokautinen kuntoutus
- Synnytysmasennus (neuvontaa ja tukea)
 - Vaino ja vakava väkivalta
- Lapsi kaappaukset (neuvontaa ja tukea)
 - Vaativa eroauttaminen (konsultaatio, riskiarviointi)
 - Kokemustoimijat
- Vertaistukea vaativiin tilanteisiin ammatillisen työn rinnalla (lapsikaappaus, synnytysmasennus, vaino)

A close-up photograph of a baby with light skin and blue eyes, looking upwards and to the right with a curious expression. The baby is wearing a yellow and black striped short-sleeved shirt. The background is a blurred indoor setting with light-colored walls and a teal vertical element on the right.

Kommentteja selvityshenkilöiden ehdotukseen

5.3.2024

Ehdotukset hyviä ja kannatettavia

- Porrasteisuus-käsite välttämätöntä ottaa käyttöön
- Asiakassuhteen jatkuvuuden turvaamiseksi luotava osaamisen tukirakenteet sosiaalihuoltoon – OT-keskuksen toiminnan jatkuvuus ja keskinäinen työnjako olisi jo tärkeä edistysaskel
- Tarvitaan kansallista yhteiskehittämistä
- Etelä-Suomi suurin haaste vaativien sosiaalipalvelujen turvaamisessa -lainsäädännön tarkistustarve
- Perus- ja erityislainsäädännön suhteen selkiyttäminen: huolehditava siitä, ettei julkisen tehtäväksi määritellä asioita, joissa järjestöt oleellisia toimijoita kumppanina esim. lähisuhdeväkivallan vastainen työ vrt. Istanbulin sopimus

- Järjestöt erityisosaamisen tuottajina ja osaajina mukaan jatkotyöhön alusta lähtien tasavertaisina kumppaneina
- Järjestöpohjaisten vaativien erityispalvelujen merkitys ihmisille ratkaisevan tärkeä
- Yhdelläkään HVA ei riittävää osaamista järjestää yksin näihin ongelmiin vastaavia palveluja → kansallinen yhteistyö, ohjaus ja rahoitus välttämätöntä
- Nykyisessä muutostilanteessa järjestöissä pitkään tehty työ ja osaaminen uhkaa hävitä; vaiheittain kansallisessa keskittämisessä eteneminen voi olla osalle järjestöistä liian hidas ilman välivaiheen rahoitusratkaisuja
- SHL 32a§ mukainen toimielin antamaan suositukseksi alueellisesti koottavista sosiaalipalveluista – niitä järjestöjä, joilla vaativaa erityis-osaamista jäseneksi tähän toimielimeen julkisen rinnalle
- Huoli: HVA talouksien sopeuttamispaineet vievät edellytykset YTA-alueason yhteistyön kehittämiseksi ja porrasteisuuden kehittämiseksi → HVA:lle lisää aikaa talousarvioiden sopeuttamiselle yhden valtuustokauden sijaan

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

Turvaa joka suhteessa

